

Arbeidsmarkedet nå - desember 2012

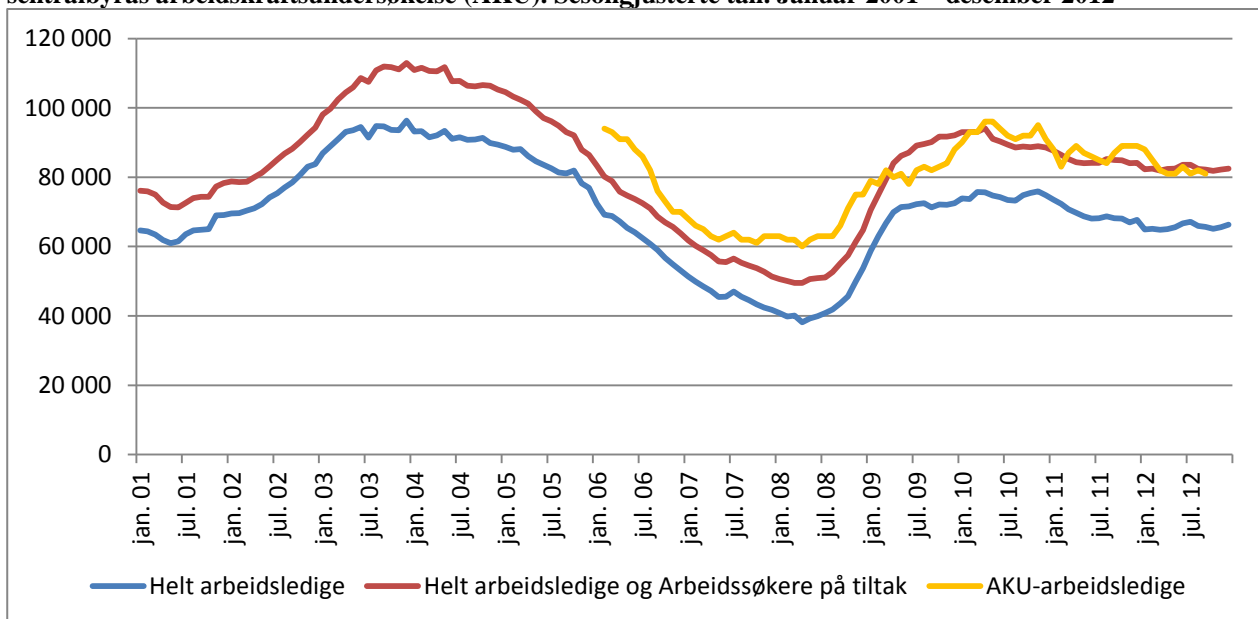
"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Utredningsseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Kari-Mette Ørbog, Kari-Mette.Orbog@nav.no, 21. desember 2012.

Liten økning i bruttoledigheten

Bruttoledigheten, som er summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak,¹ gikk ifølge sesongjusterte tall opp med 300 personer i desember. Bruttoledigheten har holdt seg på omtrent samme nivå gjennom hele 2012, og er i desember på 79 600 personer, tilsvarende 3,0 prosent av arbeidsstyrken. Årsgjennomsnittet for bruttoledigheten i 2012 er 82 500.

Justert for sesongvariasjoner, økte antallet helt ledige med 700 personer fra november til desember. Av de 79 600 som er helt ledige eller på tiltak, er 62 600 registrert som helt ledige. Dette tilsvarer 2,4 prosent av arbeidsstyrken. Antallet helt ledige er dermed 1 100 lavere enn i desember i fjor. I gjennomsnitt har 65 700 personer vært registrert som helt ledige i 2012.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige, bruttoledigheten og arbeidsledige ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelse (AKU). Sesongjusterte tall. Januar 2001 – desember 2012

Kilde: NAV og SSB

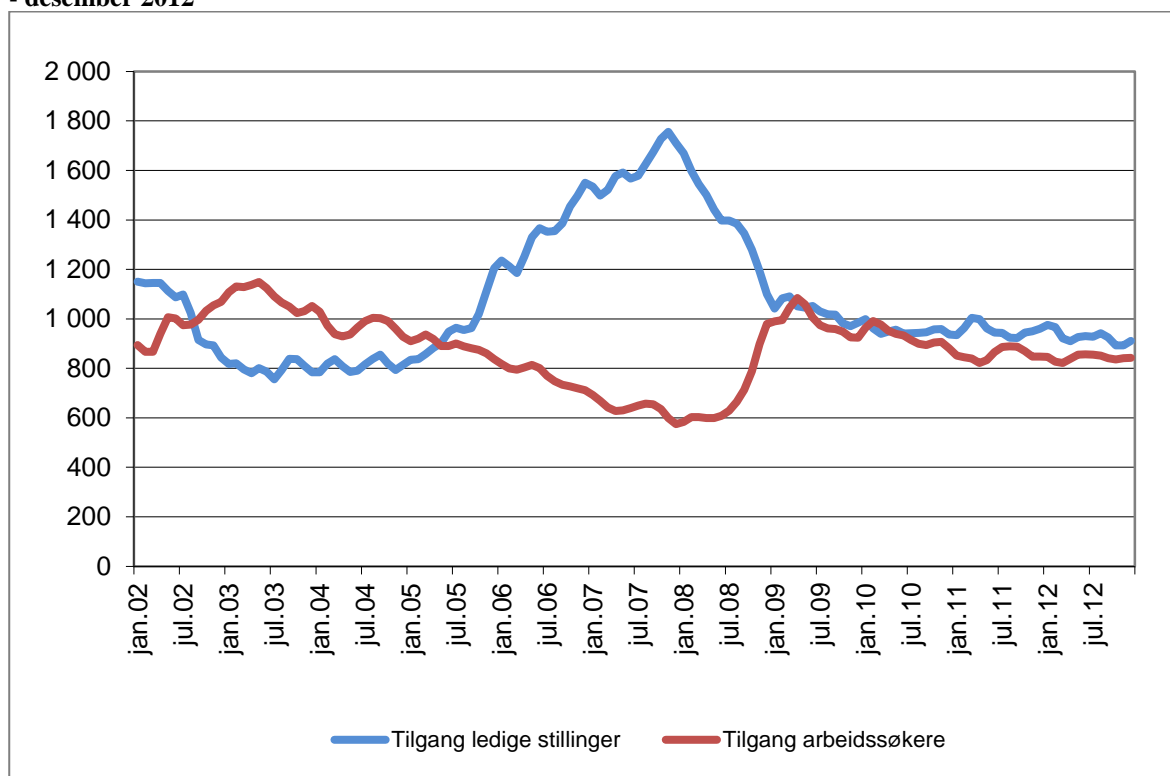
Stabil tilgang på nye arbeidssøkere

Tilgangen på nye arbeidssøkere² per virkedag er uendret fra november til desember, viser sesongjusterte tall. Tilgangen har dermed holdt seg relativt stabil gjennom 2012, og var i desember som gjennomsnittet for året samlet. Sammenlignet med desember i fjor var tilgangen på nye arbeidssøkere 1 prosent lavere i desember i år. Tilgangen på nye arbeidssøkere har vært om lag 2 prosent lavere i gjennomsnitt i 2012 enn i 2011.

¹ Fra og med oktober 2012 har gruppen *ordinære tiltaksdeltakere* byttet navn til *arbeidssøkere på tiltak*.

² Inkluderer helt ledige, delvis ledige, arbeidssøkere på tiltak og andre arbeidssøkere.

Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag og tilgang av ledige stillinger per virkedag.³ Trend. Januar 2002 - desember 2012

Kilde: NAV

Svak økning i tilgangen på ledige stillinger

Etter at tilgangen på nye ledige stillinger per virkedag gikk ned tidligere i høst, gikk den noe opp igjen i desember, ifølge sesongjusterte tall. Trenden er likevel fortsatt svakt fallende, og i løpet av 2012 har det blitt lyst ut om lag 5 prosent færre ledige stillinger enn i 2011.

Tilgangen på registrerte ledige stillinger var likevel 4 prosent høyere i desember i år enn i samme måned i fjor. Det er størst nedgang i tilgangen på ledige stillinger det siste året for bygg og anlegg (-30 %) og meglere og konsulenter (-17 %), mens serviceyrker og annet arbeid (29 %) og ledere (24 %) har hatt størst økning.

Utviklingen i norsk økonomi

Varekonsumet falt med 1,1 prosent fra september til oktober ifølge SSBs tall for sesongjustert volumindeks. Denne nedgangen reverserer økningen fra forrige måned, og følger etter svak vekst i sommer, slik at varekonsumet i oktober var på samme nivå som i juni. Sammenliknet med oktober 2011, var varekonsumet imidlertid 4,3 prosent høyere.

SSBs statistikk for utenrikshandel med varer viser at eksporten og importen var henholdsvis 6,7 og 0,8 prosent lavere ved utgangen av november i år enn på samme tid i fjor, målt i løpende priser. Lavere oljepris og eksportmengde av råolje bidro til at handelsbalansen var 13,7 prosent lavere ved utgangen av november sammenliknet med samme måned i fjor. Fastlandseksporten var 1,1 prosent lavere enn i november i fjor.

³ Omfatter stillinger utlyst i media, registrert av arbeidsgiver på nav.no eller meldt til NAV.

Sesongjusterte tall fra SSBs produksjonsindeks viser at i perioden fra august til oktober økte industriproduksjonen med 0,9 prosent, sammenliknet med den foregående tremånedersperioden. Det var imidlertid næringsvise forskjeller i industrien. I denne perioden var veksten sterkest innen næringer som leverer til oljeindustrien, som maskinindustri, maskinreparasjon og installasjon, samt bygging av skip og oljeplattformer. Innen papir og papirvareindustri og ikke-jernholdige metaller var det derimot en nedgang i produksjonen. Sammenliknet med oktober 2011 var industriproduksjonen 2,7 prosent høyere i oktober 2012.

SSBs investeringsstatistikk for fjerde kvartal tyder på at industriinvesteringene i 2012 vil være på samme nivå som i 2011, målt i løpende priser. Anslaget for industriinvesteringer i 2013 tyder samtidig på en nedgang på 8,8 prosent sammenliknet med tilsvarende tall fra fjerde kvartal i fjor, også målt i løpende priser. SSBs investeringsstatistikk for olje- og gassvirksomhet tyder derimot på fortsatt høye investeringer i år og neste år. Selv om anslaget for oljeinvesteringer i 2012 har blitt noe nedjustert i fjerde kvartal, innebærer det en vekst på 18,3 prosent sammenliknet med tilsvarende tall fra 2011. I tillegg anslås i fjerde kvartal i år at oljeinvesteringene i 2013 vil bli rekordhøye, med en vekst på 12,6 prosent sammenliknet med tilsvarende tall for 2012 og målt i løpende priser.

Utviklingen internasjonalt

Sesongjusterte tall fra Eurostat viser at veksten i bruttonasjonalproduktet (BNP) i eurosonen falt med 0,1 prosent i tredje kvartal i år. Dette er fjerde kvartal på rad med nedgang eller null-vekst i BNP. Det private konsumet i eurosonen forble uendret i tredje kvartal, etter tre kvartaler med nedgang, mens det offentlige konsumet gikk ned. En nedgang i bruttoinvesteringer bidro også til BNP-fallet i tredje kvartal. Investeringene i eurosonen har nå falt seks kvartaler på rad, og var 4,6 prosent lavere enn i tredje kvartal 2011. Det var imidlertid forskjeller i BNP-utviklingen mellom de ulike eurolandene. Tyskland og Frankrike hadde en svak, men positiv vekst i andre kvartal, begge med 0,2 prosent, mens det var en nedgang i BNP blant landene i Sør-Europa. Spania og Italia er i resesjon, med produksjonsfall henholdsvis fire og fem kvartaler på rad. Det har vært nedgang eller ingen vekst i sysselsettingen i euroområdet i ett år. Ledigheten har derfor fortsatt å øke, og var i oktober på 11,7 prosent av arbeidsstyrken, og på 23,9 prosent for unge under 25 år. Ledighetsratene er dobbelt så høye i land som Spania og Hellas. For EU-landene utenfor eurosonen var utviklingen i tredje kvartal i år noe mer positiv. Blant annet økte Sveriges BNP med 0,5 prosent, og i Storbritannia økte BNP med 1,0 prosent etter tre kvartaler med nedgang.

Veksten i USA tiltok i tredje kvartal i år. BNP økte med 2,7 prosent, målt i årlig rate, mens veksten i andre kvartal var på 1,3 prosent. Vekst i det private forbruket og i boliginvesteringer bidro til en høyere produksjonsvekst i tredje kvartal. Etter nesten to og halvt år med kutt, var det også en oppgang i offentlig konsum og investeringer i tredje kvartal i år. I november falt arbeidsledigheten til 7,7 prosent av arbeidsstyrken, men historisk sett er den fortsatt høy. Sysselsettingen økte også i november.

Ifølge OECDs sammensatte ledende indikator for desember, som gir et anslag på konjunkturutviklingen de neste seks månedene, er det forskjellige utsikter for industrilandene. For Tyskland, Frankrike og euroområdet samlet tyder indikatoren på fortsatt oppbremsing. Produksjonsveksten i Kina og Italia, som har vært avtakende, ventes å stabilisere seg, men på et lavere nivå enn den historiske trenden. I Storbritannia og USA tyder indikatoren på en opphenting.

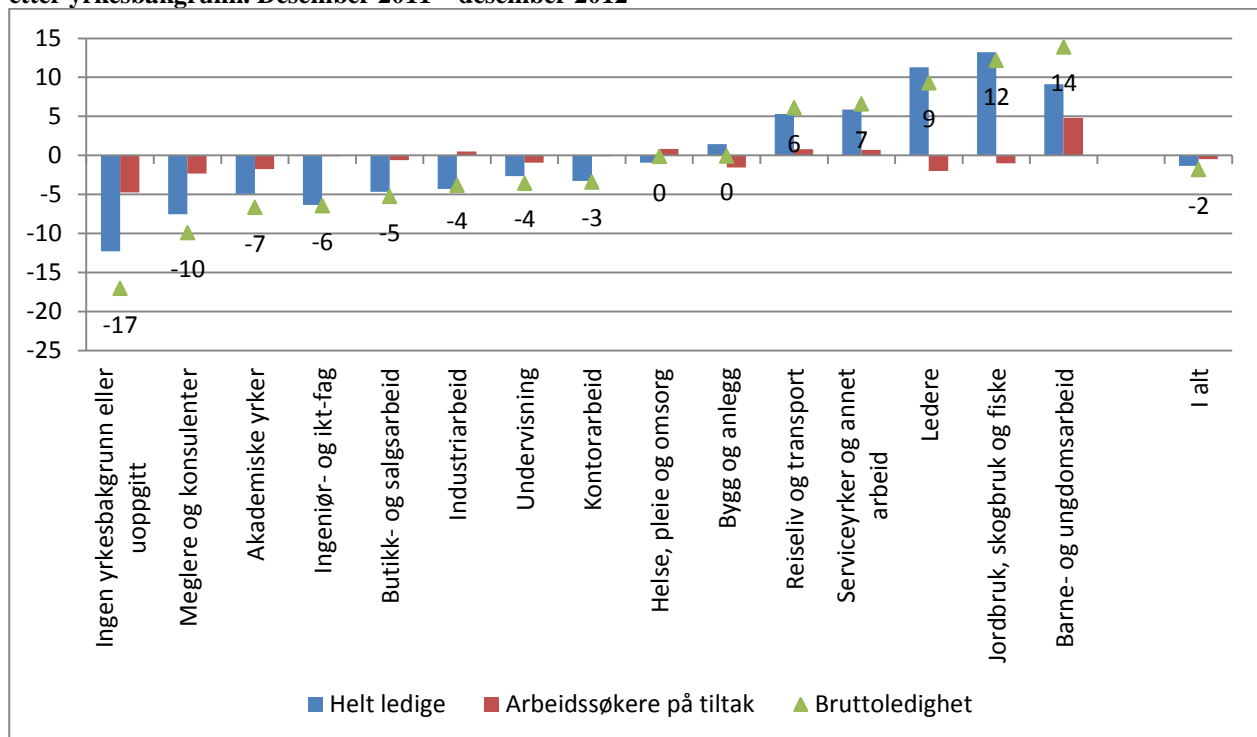
Lavere bruttoledighet for de fleste yrkesgruppene

Sammenliknet med desember i fjor, er bruttoledigheten i desember i år lavere for de fleste yrkesgruppene. Meglere og konsulenter (-10 %) og akademiske yrker (-7 %) er to av yrkesgruppene med størst nedgang i bruttoledigheten. Jordbruk, skogbruk og fiske (12 %) og ledere (9 %) er to av yrkesgruppene som har hatt størst prosentvis økning i bruttoledigheten. Personer med ingen yrkesbakgrunn eller uoppgitt (-17 %) har hatt den største nedgangen sammenlignet med desember i fjor, mens barne- og ungdomsarbeidere (14 %) har hatt den største økningen. Endringene i bruttoledigheten for disse to yrkesgruppene henger trolig sammen med omleggingen av yrkesklassifiseringen som NAV gjorde i januar, se «spesielle forhold» nederst i notatet. Tidligere fantes ikke yrkene barnehage- og skolefritidsassistent eller skoleassistent i yrkesklassifiseringen, og mange med denne bakgrunnen ble trolig registrert som ledige med ukjent yrkesbakgrunn. Denne omleggingen har trolig også påvirket registreringen for andre yrkesgrupper, og gjør at endringen fra i fjor er litt mer usikker enn vanlig.

Undervisning (1,0 %) har lavest bruttoledighet i desember, målt som andel av arbeidsstyrken. Bruttoledigheten er høyest for bygg og anlegg, reiseliv og transport, samt barne- og ungdomsarbeid (4,7 %).

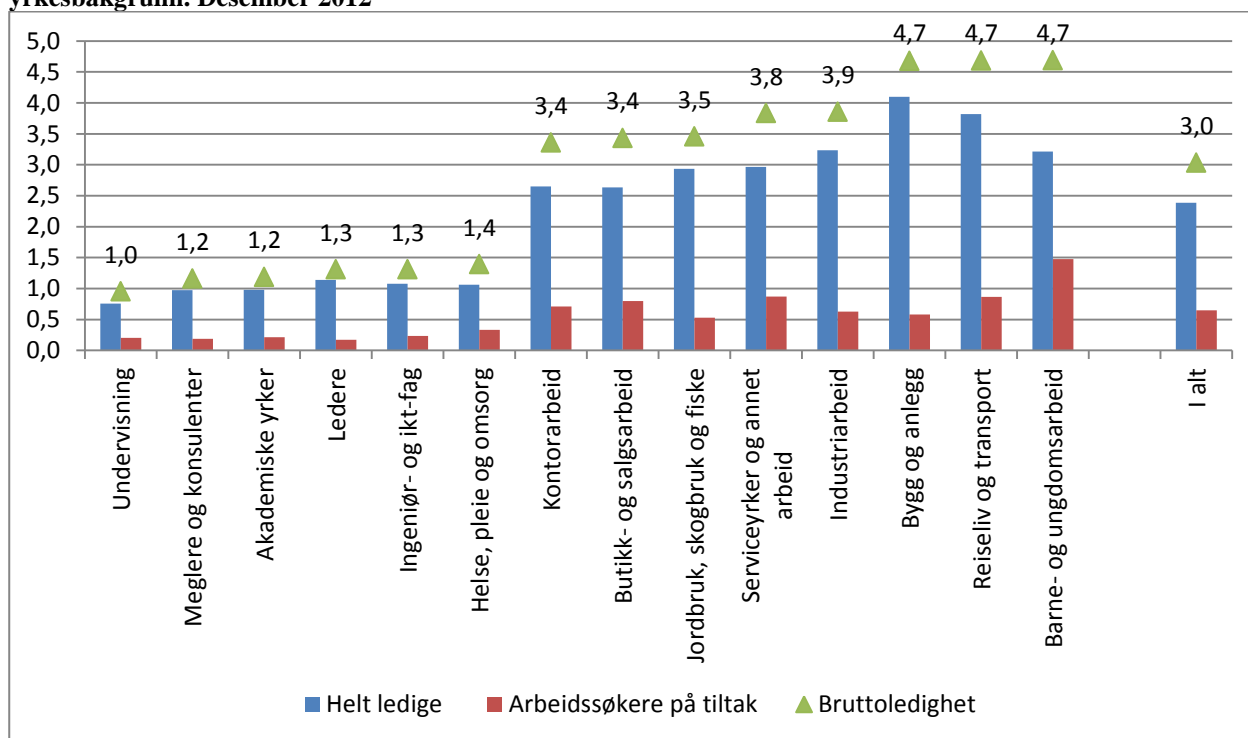
Sesongjusterte tall viser at butikk- og salgsarbeid, serviceyrker og annet arbeid og ingeniør- og IKT-fag hadde størst økning i bruttoledigheten i løpet av desember, målt i antall personer. Nedgangen var størst blant industriarbeidere, meglere og konsulenter, samt barne- og ungdomsarbeidere. Figur 12 og 13 viser utviklingen i den sesongjusterte bruttoledigheten for de ulike yrkesgruppene de siste fire årene.

Figur 3. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring for helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Desember 2011 – desember 2012

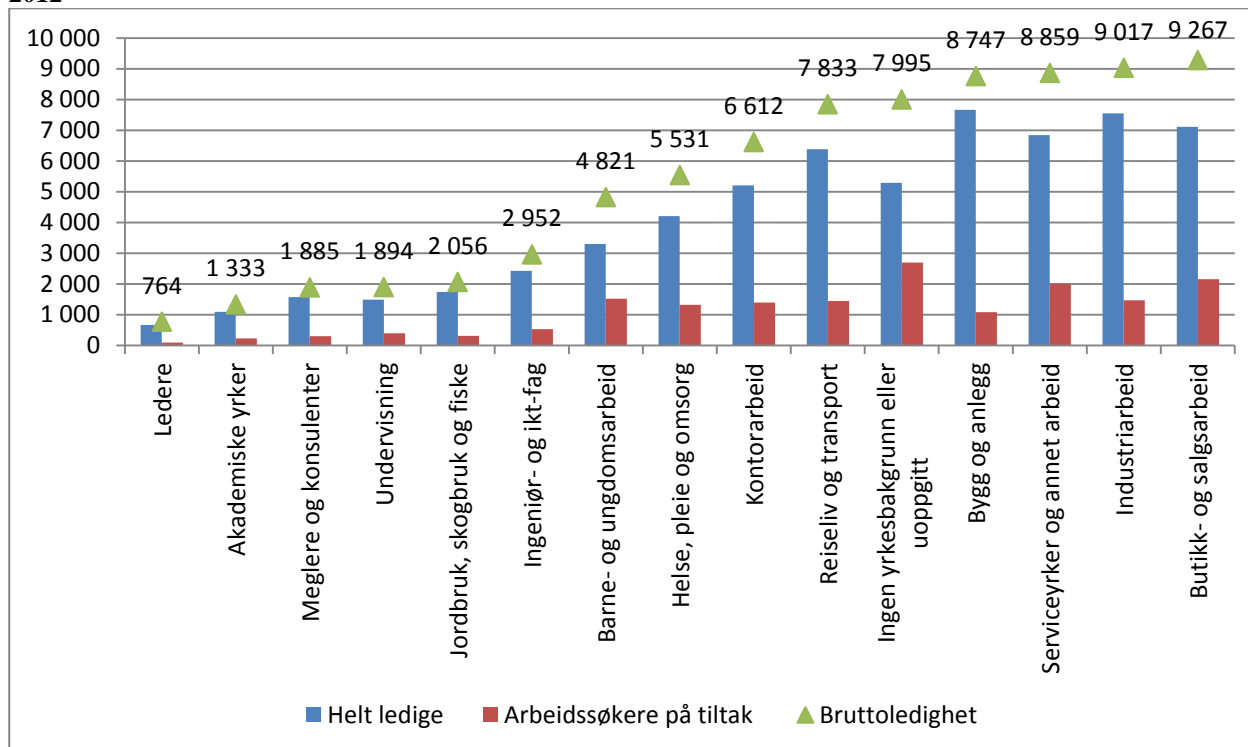
Kilde: NAV

Figur 4. Bruttoledigheten, helt ledige og arbeidssøkere på tiltak i prosent av arbeidsstyrken etter yrkesbakgrunn. Desember 2012

Kilde: NAV

Figur 5. Bruttoledigheten, helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Antall personer. Desember 2012

Kilde: NAV

Bygg og anlegg

Dette er en av yrkesgruppene med høyest ledighet målt som andel av arbeidsstyrken. Bruttoledigheten var denne måneden uendret sammenlignet med desember i fjor for yrkesgruppen samlet, men rørleggere (-29 %) og elektrikere (-37 %) hadde færre helt ledige og arbeidssøkere på tiltak enn for ett år siden. Rørleggere og elektrikere har færrest ledige blant bygg- og anleggsyrkene, mens andre bygningsarbeidere og snekkere og tømrere utgjør omtrent to tredjedeler av bruttoledigheten innen bygg og anlegg.

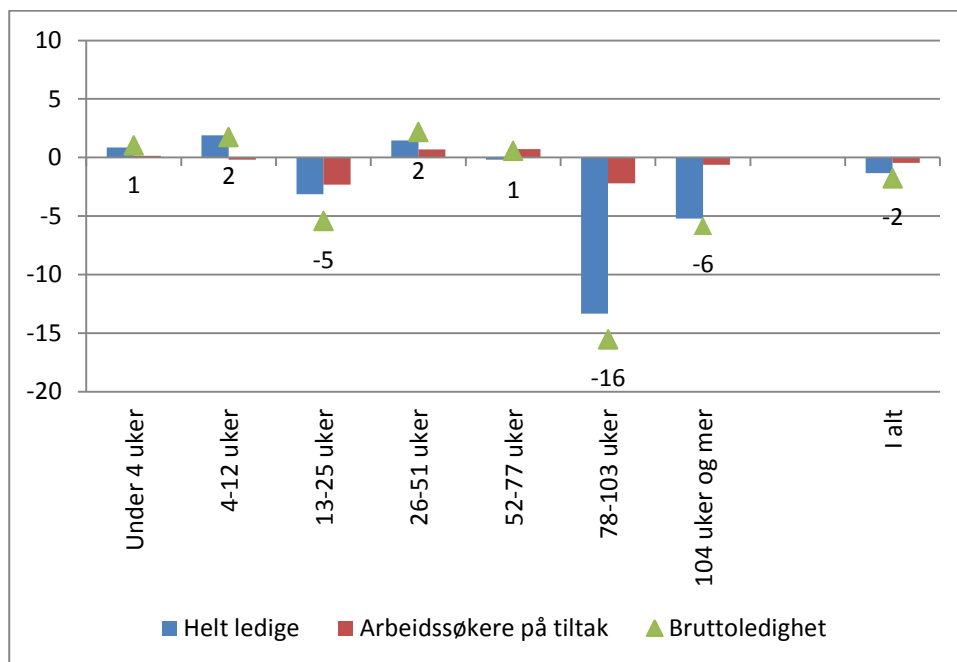
Meglere og konsulenter

Med unntak av de med ingen eller uoppgitt yrkesbakgrunn, har bruttoledigheten gått mest ned for denne yrkesgruppen sammenlignet med desember for ett år siden. Bruttoledigheten har gått mest ned for økonomer og revisorer det siste året (-21 %). Bruttoledigheten har også gått ned for konsulenter, men har økt marginalt for meglere i det siste året.

Størst nedgang for de med søkervarighet over ett og et halvt år

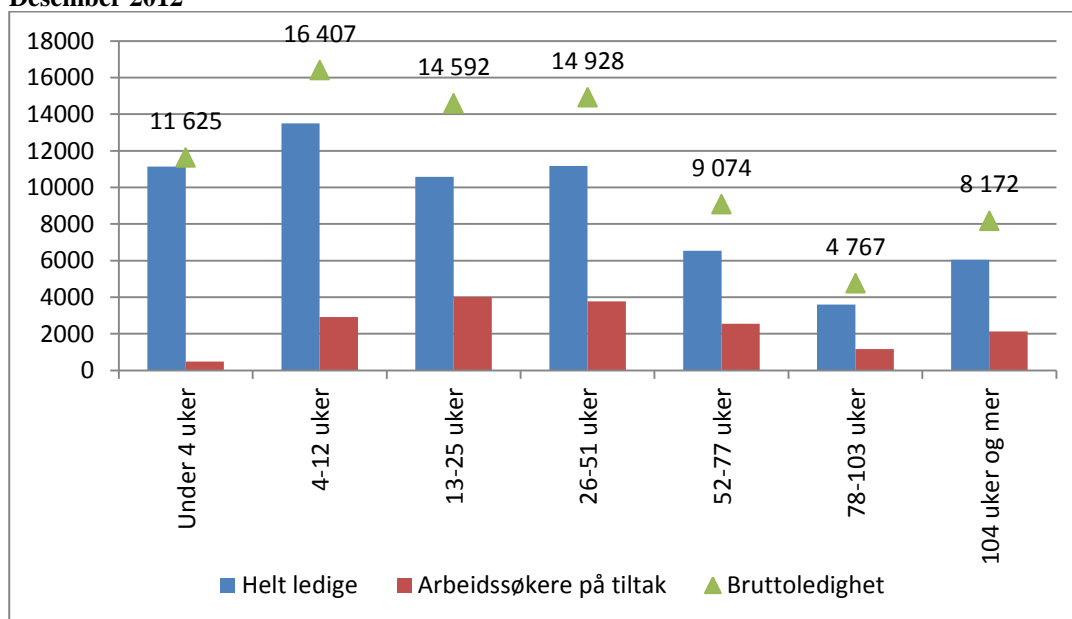
Bruttoledigheten har gått mest ned for de med arbeidssøkervarighet mellom halvannet og to år sammenlignet med i fjor (-16 %). Av de som enten var helt ledige eller på ordinære arbeidsmarkedstiltak i desember har over halvparten vært arbeidssøkere i mindre enn ett halvt år.

Figur 6. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter arbeidssøkervarighet. Desember 2011 – desember 2012

Kilde: NAV

Figur 7. Bruttoledigheten, helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter arbeidssøkervarighet. Antall personer. Desember 2012

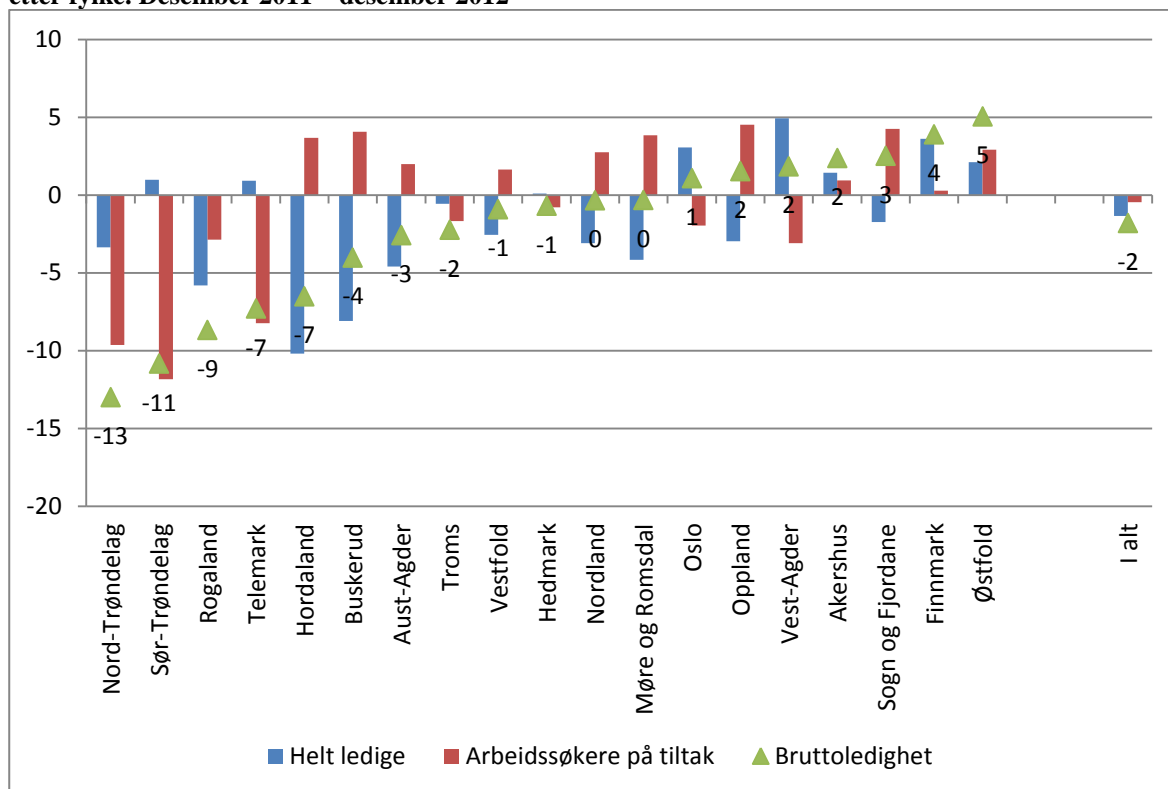
Kilde: NAV

Lavere bruttoledighet i de fleste fylkene

Sammenliknet med desember i fjor, er bruttoledigheten lavere i de fleste fylkene. Den største relative endringen finner vi i Nord-Trøndelag (-13 %), Sør-Trøndelag (-11 %) og Rogaland (-9 %). Østfold (5 %) og Sogn og Fjordane (4 %) har derimot hatt en oppgang i bruttoledigheten siden desember i fjor. Til tross for at det er flere ledige og arbeidssøkere på tiltak i Sogn og Fjordane sammenlignet med for ett år siden, har fylket, sammen med Rogaland, den laveste bruttoledigheten i desember, på 2,1 % av arbeidsstyrken. Østfold (4,3 %) og Oslo (4,0 %) er fylkene med høyest bruttoledighet som andel av arbeidsstyrken i desember.

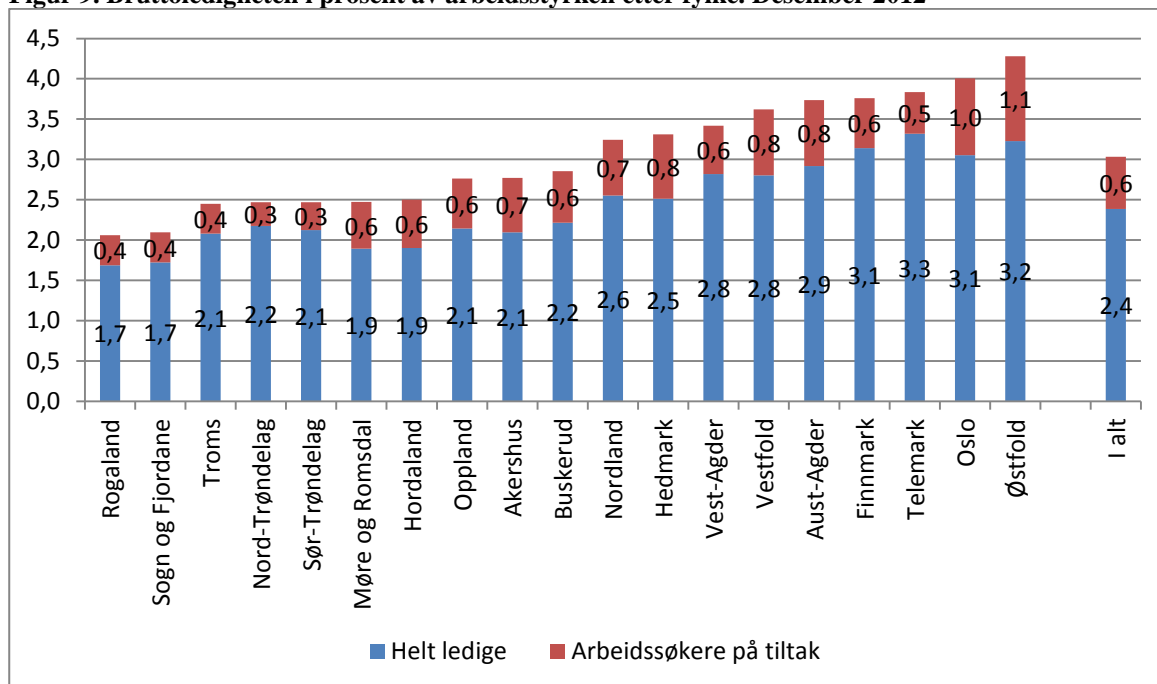
Fem av fylkene har hatt en nedgang i bruttoledigheten i løpet av den siste måneden, viser sesongjusterte tall. Den prosentvise nedgangen i bruttoledigheten i desember har vært størst i Buskerud. Finnmark har hatt den største prosentvise økningen. Figur 14 i figurvedlegget viser utviklingen i sesongjusterte tall for de ulike regionene siden januar 2008.

Figur 8. Prosentvis endring i bruttoledigheten dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter fylke. Desember 2011 – desember 2012

Kilde: NAV

Figur 9. Bruttoledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. Desember 2012

Kilde: NAV

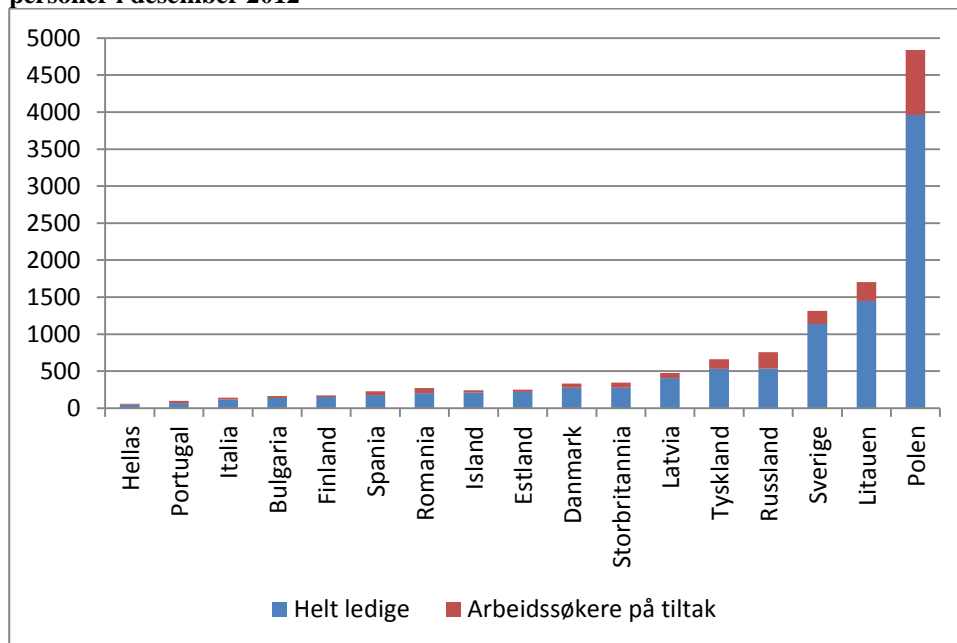
Ledigheten blant arbeidsinnvandrere

Figur 10 viser bruttoledigheten for statsborgere fra landene som har hatt høyest arbeidsinnvandring til Norge de siste årene. Bruttoledigheten i desember er størst for polakker (4 800), litauere (1 700) og svensker (1 300).

Prosentvis har bruttoledigheten økt mest for statsborgere fra Estland (46 %), Spania (43 %) og Latvia (40 %) det siste året. Sammenliknet med desember i fjor, har bruttoledigheten gått mest ned for statsborgere fra Danmark (-11 %) og Storbritannia (-7 %). Figur 10 viser at på tross av de store prosentvise endringene i bruttoledigheten for statsborgere fra Estland, Latvia og Spania, er nivået på bruttoledigheten i underkant av 500 personer for alle disse landene.

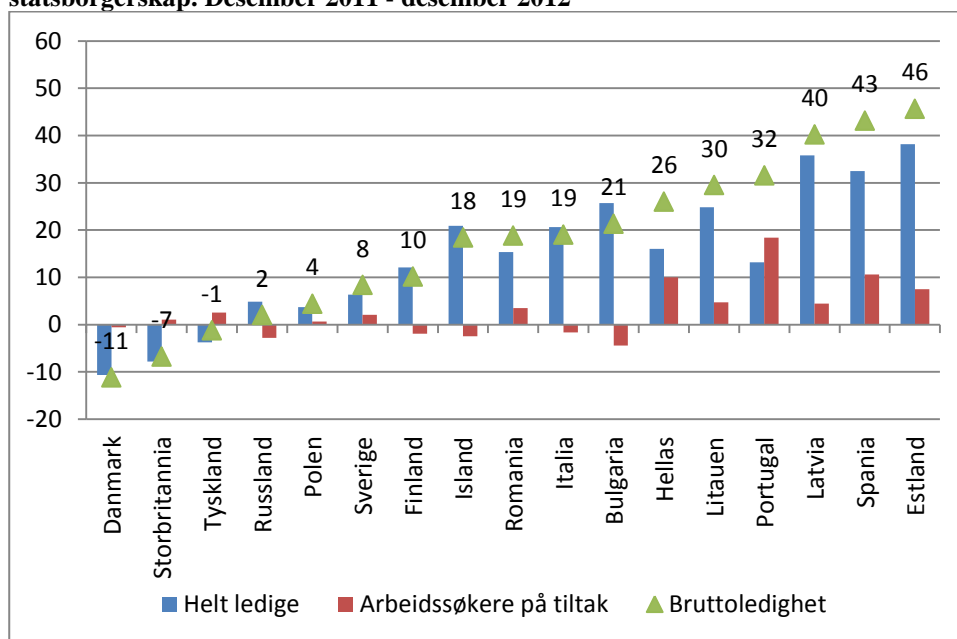
Bruttoledigheten for statsborgere fra Romania og Bulgaria er i overkant av 400 personer i desember. Dette er 72 personer flere enn på samme tid i fjor, og tilsvarer en økning på 20 prosent.

Figur 10. Bruttoledighet dekomponert i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter statsborgerskap. Antall personer i desember 2012

Kilde: NAV

Figur 11. Prosentvis endring bruttoledighet, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter statsborgerskap. Desember 2011 - desember 2012

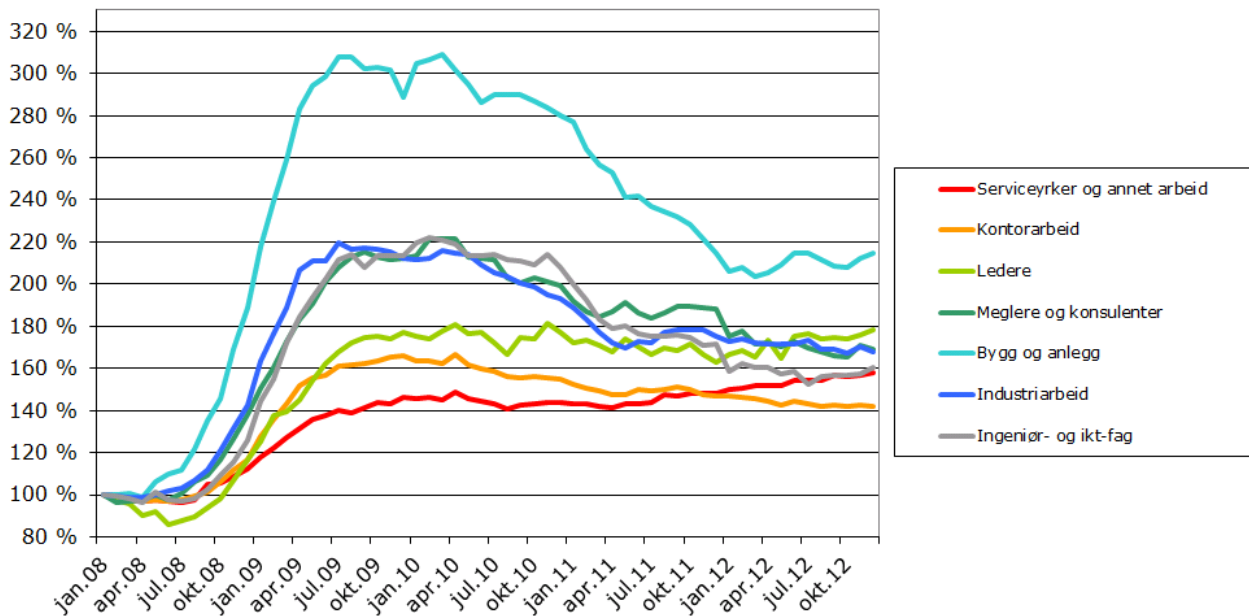
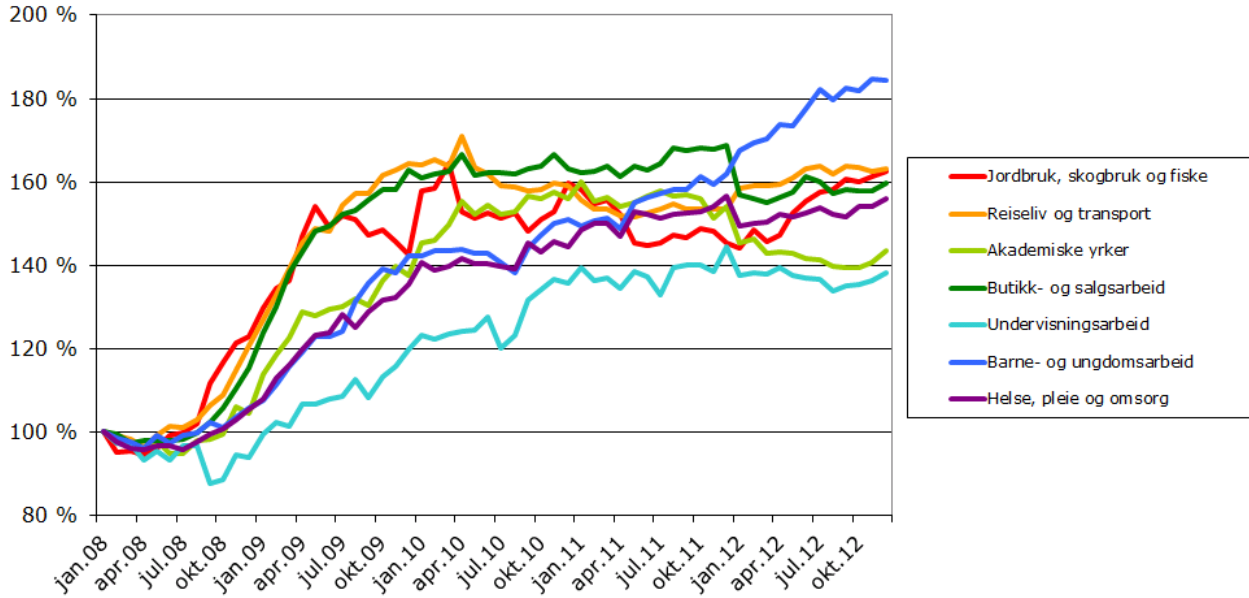
Kilde: NAV

Spesielle forhold ved månedsoppdatering

NAV innførte 9. januar 2012 ny standard for yrkesklassifisering (STYRK 08) i ett av sine saksbehandlingssystemer. Dette har medført et brudd i all arbeidsmarkedsstatistikk som er fordelt på yrke, både for registrerte ledige og statistikken over utlyste stillinger. Det vil bli estimert tall for de 15 hovedgruppene av yrker tilbake i tid, slik at vi kan gi et estimat på endringen fra året før på henholdsvis helt ledige og tilgang stillinger for hovedgruppene av yrker. For mer informasjon om bruddet se ”[Om statistikken – Arbeidssøkere](#)” på www.nav.no.

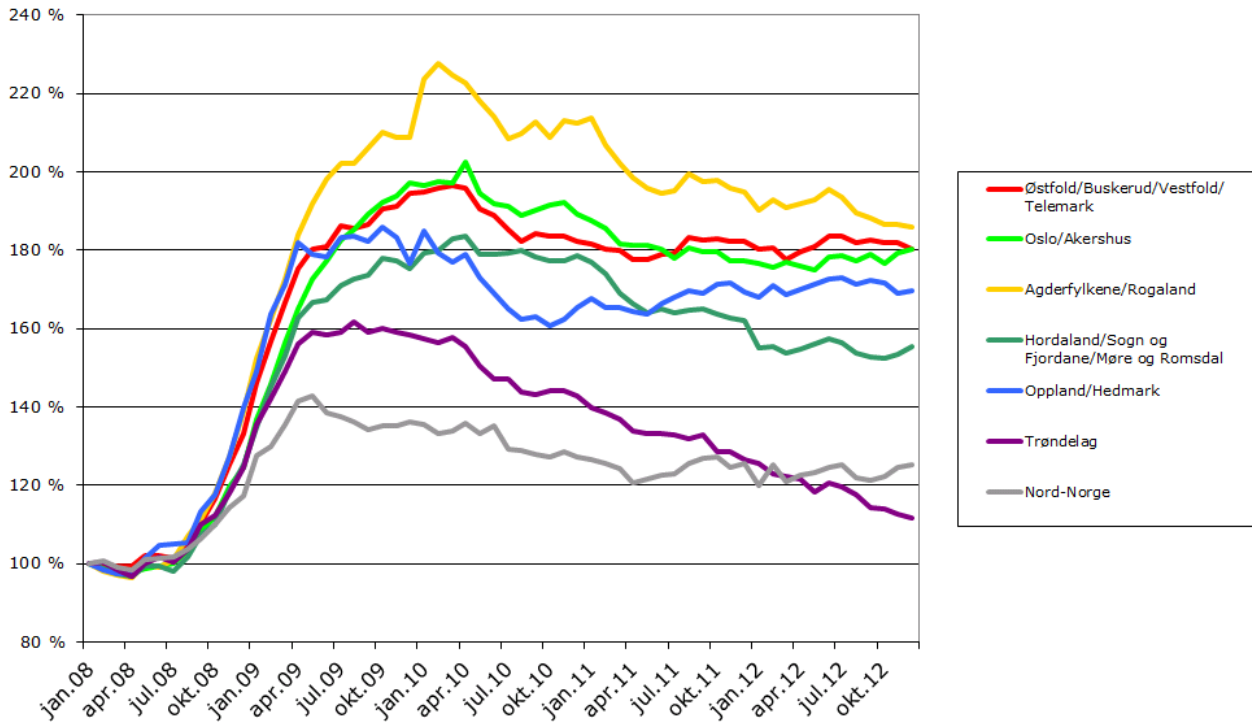
Figurvedlegg

Figur 12 og 13. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Januar 2008 – desember 2012. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigererte tall

Kilde: NAV

Figur 14. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak i regioner. Januar 2008 – desember 2012. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigerte tall

Kilde: NAV